

UNIE PRO ŘEKU MORAVU

občanské sdružení

Panská 9, 602 00 Brno, IČO: 60552417

OBSAH

1 UNIE PRO ŘEKU MORAVU	2
1.1 KDO JSME, CO CHCEME, CO DĚLÁME.....	2
1.2 DUNAJSKÉ ENVIROMENTÁLNÍ FÓRUM.....	4
1.3 KONTAKTY	4
1.4 ČLENSKÁ ZÁKLADNA.....	5
1.5 RADA MLUVČÍCH V ROCE 2007	5
1.6 VEDENÍ ÚČETNICTVÍ	5
2 ODBORNÉ AKTIVITY UNIE V ROCE 2007	6
2.1 MORAVA V NPR ZÁSTUDÁNČÍ - HYDROMORFOLOGICKÝ MONITORING	6
2.2 BILANČNÍ STUDIE MORAVNÍCH PRŮTOKŮ V CHKO LP	6
2.3 AKTIVITY SPOJENÉ S PLÁNOVÁNÍM V OBLASTI VOD	7
2.4 TVORBA BANNERŮ	7
2.5 DALŠÍ AKTIVITY	7
3 GRANT NROS - PROJEKT ŘEKY PRO ŽIVOT	8
4 GRANTY NADACE PARTNERSTVÍ.....	11
4.1 ŘEKY PRO ŽIVOT MĚST	11
4.2 ŘEKY PRO MĚSTA, MORAVA PRO OLMOUC, OPAVA PRO KRNOV.....	12
5 PUBLIKACE UNIE PRO ŘEKU MORAVU V ROCE 2007	13
5.1 DEF BULLETIN.....	13
5.2 LETÁK O MOKŘADECH	13
5.3 LETÁK DEF	13
5.4 ŘEKY PRO ŽIVOT.....	13
5.5 KRAJINU K ŽIVOTU, NEBO DALŠÍ ŘEKY BETONU?	13
5.6 MLADÍ TVŮRCI PRO DUNAJ 2007	13
6 ÚČAST VE SPRÁVNÍCH ŘÍZENÍCH.....	14
7 AKTIVITY V RÁMCI DUNAJSKÉHO ENVIRONMENTÁLNÍHO FÓRA.....	16
7.1 MLADÍ TVŮRCI PRO DUNAJ.....	18
7.2 DEN DUNAJE	18
7.3 CHOD DEF	19
8 FINANČNÍ ZPRÁVA	20

1 Unie pro řeku Moravu

1.1 Kdo jsme, co chceme, co děláme

Unie pro řeku Moravu je občanské sdružení založené v roce 1993 a jeho hlavní cíle spočívají v ochraně přírody a krajiny s hlavním zřetelem na říční krajinu v povodí řek Moravy a Vlárky na území České republiky. Sdružení se skládá jednak z jednotlivců a také z nevládních neziskových organizací. Máme také mnoho příznivců, kteří nás v činnosti podporují.

Cíle naší organizace nejsou jednoduché a většinou vyžadují mnoho úsilí a času. Snažíme se podporovat život v řece Moravě a na jejích březích, usilujeme o její čistotu a iniciujeme ekologicky orientované možnosti rozvoje v celém jejím povodí. Obracíme se na starosty obcí, obecní zastupitelstva, správce toků, rybářské svazy, další dobrovolné organizace a vůbec všechny, kdo u řeky Moravy bydlí, hospodaří a mají tuto řeku rádi. Chceme společně podporovat všechny formy života a zvelebení řek v povodí Moravy. Zajímají nás také možnosti soužití sídel a řek, které jimi protékají. Usilujeme zkrátka o návrat našich říčních systémů do přírodně blízkého stavu, chceme a snažíme se zejména:

Obnovit poslání řek v životě lidí

Chceme aby bylo opět možné se v řekách koupat, aby okolí řek sloužilo k nekonsumní rekreaci a šetrné turistice. Cesta k tomuto cíli znamená snížení zátěže prostředí, s důrazem na předcházení znečištění a obnovení samočisticí schopnosti v celém povodí. Prosazujeme způsoby protipovodňové ochrany, které neničí přírodní ekosystémy, ale naopak jsou na jejich zdravém fungování založeny. Je levnější a účinnější se přírodě přizpůsobit, než s ní nákladně bojovat. Také prosazujeme, aby protipovodňová ochrana sídel nebyla spojena pouze se zvyšováním hrází a dalšími ryze technickými opatřeními, ale aby byla řeka začleněna do struktury města, částečně zpřírodněna a zpřístupněna obyvatelům. Chceme lidem ukázat, že řek se není třeba bát, je třeba je však chápat a respektovat. Usilujeme, aby řeka Morava vypadala spíše jako na fotografii vlevo (PP Osypané břehy), kde má přirozené koryto a protéká víceméně přírodním územím, než aby měla podobu jako na fotografii vpravo, kde byla převedena do koryta uměle vyhloubeného a velmi vzdáleného přírodnímu stavu.

Foto: **Řeka Morava** meandrující v přirozené trase v oblasti PP Osypané břehy (vlevo) a Morava v regulovaném korytě u Veselí nad Moravou (vpravo).

Vrátit životodárné funkce údolním nivám

Ochrana, péče a obnova vegetačních formací a živočišných společenstev v prostoru údolní nivy byly dlouho opomíjeny. Chceme tuto situaci napravit. S tím úzce souvisí i ochrana zásob podzemní vody před znečištěním a znehodnocením. Spolupracujeme s *Programem revitalizace říčních systémů* a snažíme se o docenění role mokřadů a lužních společenstev v krajině.

Zprůchodnit říční síť pro ryby

Prosazujeme zprůchodnit vybudované jezy a stupně, které tvoří překážky a brání přirozenému tahu ryb od ústí Dunaje až do pramenných oblastí Moravy a jejích přítoků. Na těchto jezích a stupních je potřeba vybudovat vhodné rybochody. K tomu je možné využít i některá mrtvá ramena řek. Zároveň se stavíme proti špatným projektům, které by vytvořili další migrační bariéry. Spolupracujeme při tom také s partnery ze Slovenska a Rakouska, kteří usilují o totéž na úsecích Moravy protékajících jejich územím. Ještě před několika lety se vzhledem k vysokému znečištění řeky zdálo, že by takovéto opatření bylo zbytečné. Stačilo ale mírné zlepšení kvality vody v posledních letech a na dolní úsek řeky Moravy se opět začaly vracet některé druhy tažných ryb.

Nechceme,

- aby stav řeky Moravy byl lhostejný lidem, kteří bydlí v jejím okolí,
- aby se sídla na jejích březích a u jejích přítoků obracela k vodě zády,
- aby povodí řeky Moravy patřilo k nejvíce znečištěným v České republice,
- aby řeka Morava a další řeky byly jen vodním kanálem bez funkčních vazeb k okolní krajině,
- aby se řeka Morava a její přítoky změnily v dálnici pro motorové čluny a lodě.

Od doby, kdy to naše legislativa umožňuje, se naše nevládní organizace účastní **správních řízení** v kauzách představujících zásahy do vodního a nivního prostředí, a to podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, zákona č. 254/2001 Sb. o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), zákona 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí a dalších. Průběžně také využíváme možnosti zákonů 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím a 123/1998 Sb. o právu na informace o životním prostředí. Podle aktuálních možností a povahy řešeného problému se také různými způsoby připojujeme k aktivitám jiných ekologických nevládních organizací a pravidelně si s nimi vyměňujeme aktuální informace.

Soustavně vyvíjíme **odbornou činnost**, kterou využíváme jako podklad pro angažované zapojení do probíhajících kauz nebo nastalých nečekaných situací s vazbou na vodní hospodářství, jakou byla např. katastrofální povodeň v roce 1997. S možností řešení aktuálních problémů jakož i s činností Unie v nejširším slova smyslu se snažíme nejrůznějšími formami seznamovat veřejnost. Vydáváme tisková prohlášení, vystupujeme v médiích, publikujeme články v tisku, vydáváme samostatné publikace, bulletiny a letáky, pořádáme konference, happeningy, besedy a přednášky. V dnešní době všeobecně přístupného internetu je možno se s naší činností seznámit na našich webových stránkách. Z řady odborných dokumentů a studií je možno zmínit například:

- Analýza povodňových událostí v ekologických souvislostech, 1998;
- Alternativní ekologický návrh protipovodňových opatření v povodích řek Moravy a Bečvy, 2000;
- Zkapacitnění a zpřírodnění koryta řeky Moravy v Olomouci, 2001;
- Zkapacitnění koryta řeky Opavy v Krnově jako alternativa výstavby nádrže Nové Heřminovy, 2005.

Po mnohaletém působení se Unie pro řeku Moravu nachází ve fázi, kdy považuje za potřebné více zaměřit svoji činnost na posílení angažovanosti veřejnosti ve vazbě na podmínky a důsledky implementace evropské vodní legislativy ve vodním hospodářství a ochraně přírody v ČR. Setkání těchto dvou legislativ (Rámcové směrnice pro vodní politiku a Naturity 2000) je v

důsledku resortního přístupu (a v případě vodního hospodářství ještě dělených kompetencí) u nás značně problematické a podle našeho názoru klade velké nároky na zapojení nevládní struktury do celého procesu (což se v případě Natury 2000 ve velké míře podařilo, narozdíl od vodní legislativy ...). Naši činnost v této oblasti výrazně podpořil **projekt Řeky pro život**, zpracováváný v letech 2006 a 2007.

1.2 Dunajské enviromentální fórum

Další rozměr naší činnosti představuje členství v mezinárodní ekologické organizaci **Dunajské enviromentální fórum** (DEF), jež sdružuje nevládní organizace ze čtrnácti zemí z povodí Dunaje. Tato organizace byla založena v roce 1999 a Unie pro řeku Moravu je jejím zakládajícím členem. Hlavním integrujícím prvkem je ekologický program orientovaný na vodní ekosystémy. Nejdůležitějším cílem těchto mezinárodních aktivit je **snížit znečištění vod** způsobené živinami a toxickými látkami, působit v ochraně a popularizaci mokřadů a vyzdvihnout **význam Dunaje** (i ostatních přítoků) pro život okolních obyvatel. DEF spolupracuje s Mezinárodní komisí pro ochranu Dunaje (MKOD, anglicky ICPDR) při organizaci komunikačních akcí směrem k veřejnosti, např. **Den Dunaje** (2004 až 2007), výtvarné soutěže **Mladí tvůrci pro Dunaj**, atd. V České republice zabezpečuje na národní úrovni tuto aktivitu Unie pro řeku Moravu ve spolupráci s MŽP ČR jako českou delegací MKOD.

Sekretariát DEF má sídlo ve městě Baja (Déry sétány 13.III/4, H-6500 Baja) v Maďarsku. Sekretariát odpovídá za zajištění komunikace, organizaci shromáždění, management, koordinaci společných projektů a poskytuje také technickou pomoc. Současným sekretářem je Viktor Gyorgy Oroszi (e-mail: def@baja.hu, tel. +36 79 525 163), prezidentkou DEF je Enikő Anna Tamas. Internetové stránky DEFu je možno najít na adrese <http://def.org.hu>.

1.3 Kontakty

Oficiální sídlo organizace máme v Brně, v Domě ochránců přírody ZO ČSOP Veronica (kde sídlí stejnojmenný Ekologický institut) na adrese **Panská 9, 602 00 Brno**. Na konci roku 2006 byly v rámci projektu Řeky pro život spuštěny nové internetových stránky Unie pro řeku Moravu, které nyní naleznete na adrese **<http://www.uprm.cz>**, a kde jsou uvedeny veškeré potřebné informace o nás a naší činnosti.

V roce 2006 a 2007 měla Unie pro řeku Moravu další dvě kontaktní kanceláře. Jednu v Brně na ulici Cejl 50a, 602 00 Brno, druhou v Olomouci, Dolní náměstí 16, 772 00 Olomouc. Od konce září 2007 byl ukončen pronájem kanceláře v Olomouci a kontaktní místo bylo přesunuto na adresu:

Mgr. Michal Krejčí

Hrubá Voda 10, 783 61 Hlubočky
Telefon: 585 204 495, Mobil: 731 058 206
E-mail: info@uprm.cz, nahrade@seznam.cz
skype: Unie.pro.reku.moravu.olomouc

Do budoucna uvažujeme z úsporných důvodů též o ukončení pronájmu kanceláře v Brně na Cejlu a kontaktní místo bude plně přesunuto na adresu:

Mgr. Lukáš KREJČÍ

Geografický ústav PřF MU
Kotlářská 2, 611 37 Brno, budova č.4, kancelář 02009
Telefon: 549 49 7603, Mobil: 777 853 298
E-mail: krejcilukas@atlas.cz
skype: unie.pro.reku.moravu.brno.krejci

1.4 Členská základna

Podle aktualizovaných údajů měla Unie pro řeku Moravu v roce 2007 **42 individuálních členů** a **25 kolektivních členů** (většinou neziskových organizací, které jsou většinou reprezentovány jedním zástupcem). Při své dlouholeté činnosti získala Unie pro řeku Moravu také **mnoho příznivců**. Do dnešního dne jich máme registrovány asi **tři desítky**, ale skutečné množství sympatizantů bude však mnohem větší, protože činnost Unie ovlivňuje velké množství lidí.

1.5 Rada mluvčích v roce 2007

Statutární zástupci Unie pro řeku Moravu tvoří Radu mluvčích. Valná hromada Unie pro řeku Moravu konaná dne 27. 1. 2007 v Hostětíně zvolila pro rok 2007 Radu mluvčích v následujícím složení (seřazeno abecedně):

Petr Filippov, bydliště: Lipník nad Bečvou

Michal Krátký, bydliště: Olomouc

Michal Krejčí, bydliště: Hrubá Voda

Miroslav Mach, bydliště: Otrokovice

František Michna, bydliště: Dolní Věstonice

Jaroslav Ungerman, bydliště: Blansko

Jiří Wenzl, bydliště: Kyjov

Za **předsedu** Rady mluvčích byl na valné hromadě jednomyslně zvolen **Michal Krejčí**.

1.6 Vedení účetnictví

Na konci roku 2007 ukončila spolupráci s Unií pro řeku Moravu její účetní Alena Rokosová, která sídlila taktéž na ulici Panská 9. Novou účetní se stala Karla Středová z Olomouce. Účetní doklady byly převezeny do Olomouce.

2 Odborné aktivity Unie v roce 2007

2.1 Morava v NPR Zástudánčí - hydromorfologický monitoring

Studie s přesným názvem: „*Morava v NPR Zástudánčí - hydromorfologický průzkum řeky v úseku od soutoku s Bečvou po most Lobodice*“ byla zpracována na objednávku Správy CHKO Litovelské Pomoraví v říjnu 2007. Zájmové území se nacházelo nedaleko od Tovačova, počátek zkoumaného úseku Moravy byl na soutoku Moravy s Bečvou a konec se nacházel 3 km dále po proudu. Autorský tým tvořili L. Krejčí a Z. Máčka z Geografického ústavu PřF MU. Hlavní části práce byly následující:

1. Vymezení a charakteristika území
2. Metodika terénních prací a zpracování výsledků
3. Hydromorfologický průzkum a hodnocení - dle metodiky Demek a kol. (2006)
4. Plavená dřevní hmota - mrtvé dřevo - množství, distribuce, dynamika a význam
5. Fluviální tvary
6. Historický vývoj a prognóza budoucího stavu koryta
7. Závěry a doporučení

2.2 Bilanční studie moravních průtoků v CHKO LP

Studie s přesným názvem: „*Bilanční studie - přerozdělování průtoků – moravního říčního systému v CHKO Litovelské Pomoraví*“ byla zpracována na objednávku Správy CHKO Litovelské Pomoraví v říjnu 2007. Studie je zaměřená na **dělení průtoků vody v ramenech Moravy** v CHKO Litovelské Pomoraví s ohledem na zabezpečení minimálních průtoků v jednotlivých tocích. Autorem studie je M. Krejčí.

Bilanční studie na přerozdělování průtoků moravního říčního systému v CHKO LP navazuje na odborné práce, jež se danou problematikou v tomto území zabývali více než před deseti lety. Je to jednak „*Bilanční studie vodohospodářského uzlu Řimice a Malé Vody v CHKO Litovelské Pomoraví*“, kterou zpracoval kolektiv autorů z Povodí Moravy (Runštuková V. a kol., 1993) a dále „*Bilanční studie vodohospodářského uzlu Hynkov*“ (Mrázek K. a kol., 1994) od firmy IKM - ochrana vod. Tyto bilanční studie ve svém důsledku vedly k novému přerozdělení moravních průtoků na jezích Řimice a Hynkov, čímž došlo k výraznému pozitivnímu posunu směrem k zabezpečení ekologických minimálních průtoků v toku Moravy a jejích ramenech.

Vzhledem k vícenásobnému větvení řeky Moravy do ramen v Litovelském Pomoraví však řada lokalit či toků nebyla dosud adekvátně koncepčně řešena a také je na čase odborně vyhodnotit tehdy přijaté přerozdělování vod z hlediska zájmů ochrany přírody a krajiny. Tato práce má proto za cíl z jednotného pohledu komplexně posoudit problematiku přerozdělování moravních průtoků na území CHKO Litovelské Pomoraví a na základě tohoto posouzení navrhnout případná doporučení a opatření na zlepšení stávajícího stavu.

Foto: Různé **typy říčních ramen** Moravy v CHKO Litovelské Pomoraví. Tok Střední Moravy pod Hynkovem (vlevo) je energeticky využíván. Hlavní tok Moravy na Vrapači (uprostřed) nad Litovlí se zahluubeným korytem. Kenická smuha (vpravo) jako periodicky protékané říční rameno.

2.3 Aktivity spojené s plánováním v oblasti vod

Unie pro řeku Moravu v roce 2007 aktivně vstupovala do procesu plánování v oblasti vod. Jednalo se zejména o pořádání seminářů a připomínkování tzv. Přehledu významných vodohospodářských problémů. V této oblasti jsme také spolupracovali s pražskou organizací IREAS, o.p.s. Byly jsme partery projektů Voda a lidé v jihomoravském a zlínském kraji. Účastnili jsme se seminářů v Brně a Zlíně.

2.4 Tvorba bannerů

V roce 2007 vydala Unie 11 tematicky zaměřených bannerů (posterů o rozměru 120 x 70 cm vytištěných na odolné plátno). V současné době jsou vystaveny na nástěnce v CEV Sluňákov.

Témata bannerů:

- 1) Unie pro řeku Moravu – o organizaci a její činnosti - 2 ks
- 2) Morava v Olomouci – řešení dle studie UPRM - 3 ks
- 3) Protipovodňová ochrana – přírodě blízká koncepce, měkká opatření
- 4) Revitalizace vodních toků – řek a potoků
- 5) Plánování v oblasti vod, Rámcová vodní směrnice, PHP a POP Moravy a Dyje
- 6) Mrtvé dřevo – patří do řek a potoků
- 7) Mladí tvůrci pro Dunaj
- 8) Potřebujeme přehrady a poldry?

2.5 Další aktivity

Připravili jsme projekt **Řeky pro města**, který byl primárně zaměřen na koncepční řešení intravilánových protipovodňových opatření. Tato moderní PPO měst spočívá zejména ve zkapacitnění koryta, zpřírodnění toku, zapojení do urbanistické struktury a zpřístupnění obyvatelům. Zcela konkrétně pak projekt počítal s řešením PPO v Olomouci, Přerově a Krnově. V první výzvě Blokového grantu vypsání NROS nebyl projekt vybrán. Na začátku roku 2008 bude přepracovaný projekt poslán do druhého kola.

Další projekt s názvem **Danube box**, jsme připravili do grantového programu MŽP. Projekt spočíval v přepracování mezinárodní verze vzdělávacího prostředku Danube box do prostředí České republiky. Hlavní práce by spočívaly v překladu textů do českého jazyka a přizpůsobení informací z celého povodí Dunaje na povodí řeky Moravy. Projekt z prostředků MŽP doposud nebyl podpořen, předpokládáme další jednání s možností kofinancování projektu z MŽP a též ICPDR a společností Coca cola.

3 Grant NROS - projekt Řeky pro život

Realizovaný projekt: „**Řeky pro život – posílení účasti veřejnosti při plnění evropské vodní legislativy**“ byl v celé své šíři aktivit zaměřen na podporu právního rámce evropského společenství v ČR, a to posílením účasti veřejnosti v ochraně životního prostředí, konkrétně v oblasti ochrany vodních toků a jejich niv v povodí řeky Moravy.

V rámci tohoto zaměření projektu byly realizovány tři skupiny aktivit:

- A) **Řeky věc veřejná** – vedoucí k větší účasti veřejnosti na naplňování evropské vodní legislativy (Rámcové směrnice pro vodní politiku EU), a to konkrétně v případě přípravy a připomínkování vznikajících plánů oblastí povodí Moravy a Dyje.
- B) **Řeky nejsou hrozbou** – vedoucí u veřejnosti k šíření přístupu akcentujícího uplatnění přírodě blízké protipovodňové ochrany lidských sídel.
- C) **Řeky a lidé** – napomáhající ochraně řek formou osvěty veřejnosti a prací s nejmladší generací.

Záměr projektu „Řeky pro život ...“ se podařilo naplnit ve všech výše uvedených hlavních směrech, vytčené dílčí projektové aktivity byly v požadované míře uskutečněny a v mnohých parametrech přesáhly původní cíle stanové v žádosti o grant.

- Výstupy práce odborných týmů, realizátora a koordinátora projektu umožnily jednak uskutečnění kvalitních seminářů (3), jichž se celkem účastnilo 118 osob (předpoklad byl 40 osob) a také vedly k vydání publikací (celkem 5), z nichž zejména „Řeky pro život – plánování v oblasti vod“ je hodnotným a dlouhodobým výsledkem projektu.
- Vydání publikací nebylo obsaženo v původním záměru žádosti o grant, avšak tyto výstupy byly do projektu zařazeny pro svůj význam a využitelnost veřejností.
- V průběhu projektu probíhala intenzivní komunikace a byl prováděn informační servis veřejnosti, vodohospodářům, samosprávě, NNO a v neposlední řadě také dětem. Počet lidí, které měly z projektu přímý prospěch dosáhl 747 osob, z toho takřka 300 osob se účastnilo různých akcí (semináře, exkurze, happening), jež pořádala Unie pro řeku Moravu (UPRM).
- Bylo zveřejněno minimálně 41 článků, tiskových zpráv a mediálních vystoupení (ČT1), jež byly publikovány v novinách, časopisech a na internetu (původní předpoklad byl 25 případů medializace).
- V rámci projektové aktivity skupiny A) se podařilo zapojit veřejnost do projednávání a připomínkování vznikajících plánů oblastí povodí Moravy a Dyje v takové a míře a kvalitě, jaká nemá v jiných regionech ČR obdoby (konstatováno na základě hodnocení činnosti UPRM jinými NNO a nezávislými odborníky v rámci vzniklé neformální skupiny „Koalice pro řeky“), což je ovšem dáno i tím, že aktivní zapojení veřejnosti i NNO v této problematice je v rámci celého státu bohužel velmi slabé. Vedle komplexního stanoviska Unie pro řeku Moravu bylo díky spolupráci UPRM, NNO a občanů podáno min. 7 dalších písemných koncepčních i konkrétních vyjádření a připomínek k tzv. přehledu významných vodohospodářských problémů v povodí Moravy a Dyje, jež se podařilo UPRM dokladovat.
- V rámci projektové aktivity skupiny B) byl naplněn záměr na propagaci a šíření informací o možnostech přírodě blízké protipovodňové ochrany lidských sídel, jež vedl k většímu přijetí tohoto přístupu u veřejnosti i vodohospodářů. Semináře „Řeky nejsou hrozbou“, jež byl cíleně zaměřen na tuto problematiku, se účastnilo 43 osob (předpoklad 20 osob). Komunikace v této oblasti se soustředila na jednání s vodohospodáři (Povodí Moravy, s.p.), krajskou i obecní samosprávou a koordinaci činnosti s jinými NNO.
- V rámci projektové aktivity C) byl realizován dosud nejúspěšnější ročník mezinárodní výtvarné soutěže „Mladí tvůrci pro Dunaj“, jež posiluje vztah dětí k přírodě a vodě zvlášť,

kterého se účastnilo na 450 dětí, bylo přijato 251 soutěžních prací a aktivně se zapojilo 42 škol (45 škol podalo přihlášky), s výzvou k účasti na soutěži bylo osloveno na dva tisíce škol. Výstupem k této aktivitě je i vydání publikace „Mladí tvůrci pro Dunaj 2007“.

- Dále bylo v projektové skupině C) realizováno několik akcí a exkurzí pod souhrnným názvem „Lidé na řekách“, jež byly zakončeny oslavou „Dne Dunaje – Dne Moravy v Olomouci“ (celkem 143 účastníků, předpoklad byl 100 účastníků).

Plány oblastí povodí a veřejnost je název semináře pro veřejnost, nevládní organizace, představitele obcí a všechny zájemce o problematiku plánování v oblasti vod, jež byl věnován tématu Plánů oblastí povodí Moravy a Dyje.

- Seminář sloužil k poskytnutí informací, k vyvolání a umožnění diskuze mezi „veřejností“ a zástupci Povodí Moravy, s.p. (jako pořizovatele plánů oblastí povodí), jež byla věnována problémům v oblasti vodohospodářského plánování.
- Cílem bylo oslovit různé profesní a zájmové skupiny zainteresovaných na tvorbě a připomínkování plánů oblastí povodí (POP) Moravy a Dyje, předat jim informace a vtáhnout je do diskuze a procesu příprav POP.
- Seminář se uskutečnil 23. dubna 2007, od 9:30 do 17:30 hodin na Sluňákově – centru ekologických aktivit, o.p.s. Celkem se semináře účastnilo: 67 osob.
- Šlo o první a nejúspěšnější seminář projektu: „Řeky pro život ...“, s největší účastí a zejména nejživější diskuzí. Zápornou částí semináře byla nižší úroveň některých příspěvků a časový posun, jež byl způsoben zájmem o vedení diskuze ze strany účastníků semináře.

Foto: Seminář „Plány oblastí povodí a veřejnost“ přilákal na 67 zájemců, kteří zaujatě sledovali jednotlivé příspěvky a zejména živě diskutovali k prezentovaným tématům.

Foto: Diskuze protáhla trvání semináře do pozdního odpoledne, ale vydržela i na samotný závěr, kdy vytrvaly skalní zájemci o problematiku. Na snímku Ing. Tomáš Havlíček z Ateliéru Fontes s.r.o. (stojí vlevo) a Ing. Věra Runšutková z Povodí Moravy, s.p. (stojí vpravo), jež po celou dobu semináře vytrvale odpovídala na všemožné dotazy účastníků.

Řeky nejsou hrozbou je název semináře, jenž byl určen pro veřejnost, nevládní organizace, představitele obcí a zkrátka všechny, které zajímá problematika řek a říční krajiny, přírodě blízké pojetí protipovodňové ochrany či řešení úpravy řek ve městech a povodně.

Program semináře byl zaměřen na tyto základní okruhy:

- Protipovodňová ochrana a plánování v oblasti vod
- Přírodě blízké pojetí protipovodňové ochrany
- Řeky ve městech a povodně

➤ Cílem semináře byla prezentace a propagace přírodě blízkých forem protipovodňové ochrany. Seminář se konal 28. června 2007, od 9:30 do 16:30 hodin na Sluňákově – centru ekologických aktivit, o.p.s. Celkem se semináře účastnilo: 42 osob.

➤ Druhý a v rámci projektu „Řeky pro život ...“ nejpočetnější seminář se vyznačoval kvalitou prezentovaných příspěvků, kvalifikovanou diskuzí a celkovým dodržením stanoveného harmonogramu.

Lidé na řekách - vedle aktivity Den Dunaje / Den Moravy v Olomouci, jež je v této výroční zprávě popsána samostatně, zahrnuje tento název čtyři další dílčí aktivity:

Lidé na řekách I - exkurze a osvěta pedagogických pracovníků (ZŠ, 25 osob), realizováno 5.4.07 (doba trvání 4 hodiny), trasa Horka nad Moravou – Hynkov – Horka nad Moravou (pěší exkurze a splutí Mlýnského potoka).

Lidé na řekách II - exkurze a osvěta pracovníků středisek ekologické výchovy (SEV, 25 osob), realizováno 25.4.07 (doba trvání 4 hodiny), trasa Horka nad Moravou – Hynkov – Horka nad Moravou (pěší exkurze a splutí Mlýnského potoka).

Lidé na řekách III - exkurze a osvěta studentů gymnázia Hejčín (27 osob), realizováno 14.5.07 (doba trvání 10 hodin), trasa Litovel – Olomouc (splutí Moravy a Střední Moravy).

Lidé na řekách IV – Akce igelit - sběr odpadků ve spolupráci s aktivními vodáky (16 os.), realizováno 9.6.07 (doba trvání 7 hodin), trasa Litovel – Sřeň (splutí Moravy)

- Přímá práce s veřejností, realizovaná prostřednictvím styku se zájmovými a profesními skupinami (učitelé, vodáci, studenti) přímo v přírodě, je účinnou formou ke zvýšení povědomí lidí o významu našich řek a potřebě jejich ochrany. Z tohoto pohledu je možné hodnotit provedené akce velmi pozitivně. Aktivita „Lidé na řekách I-IV“ měla přímý přínos pro 93 lidí.
- Akce igelit – byla pořádána jako zkušební „nultý ročník“, přičemž je zájem zúčastněných stran (vodáci, státní ochrana přírody, UPRM) obnovit tuto tradiční úklidovou akci z 80-let 20.stol. V roce 2008 bude v jarním období realizován další ročník s předpokládanou účastí cca 50 osob.

4 Granty nadace partnerství

4.1 Řeky pro život měst

Tématem projektu Řeky pro život měst bylo vytvoření koncepčního integrovaného přístupu k plánování obnovy vodních toků a navazujících ploch v zastavěných územích měst, tak aby byly respektovány environmentální, sociální, kulturní, urbanistické a vodohospodářské hodnoty života měst.

Hlavním výstupem projektu bylo uspořádání dvoudenní **mezinárodní konference** s názvem: „Řeky pro život měst“, která se uskutečnila ve dnech 12. a 13. prosince 2007 v prostorách Centra ekologických aktivit – Sluňákov o.p.s. v Horce nad Moravou poblíž Olomouce. Součástí konference byly též exkurze k řece Moravě v Olomouci a do CHKO Litovelské Pomoraví.

Foto: Pohled na zaplněný velký sál Sluňákova při mezinárodní konferenci Řeky pro život měst

Konference se účastnilo celkem 100 lidí. Z toho bylo 36 zástupců měst (městských úřadů a magistrátů z odborů životního prostředí a koncepce a rozvoje), kteří přijeli z Olomouce, Krnova, Opavy, Zlína, Plzně, Českých Budějovic, Brna, Rokycan, Hodonína, Nového Jičína atd. Dále se konference účastnilo 9 zástupců správců toků (Povodí Moravy s.p., Povodí Odry s.p., ZVHS), dále 17 zástupců z řad NNO a neziskových organizací (UPRM, Veronica, Slatinka, Hájenka, Hnutí Duha, Arnika), dále 9 zástupců státní správy v ochraně přírody (AOPK ČR, ČIŽP), dále 6 zástupců vysokých škol a ústavů (VUT, VŠB, ČHMÚ), dále 6 zástupců projekčních firem (Pöyry, Atelier Fontes, Šindlar, Ekotoxa, Projekce) a dalších 17 účastníků (soukromí architekti, biologové, apod.).

Zahraniční hosté konference pocházeli z Německa, Bulharska a Slovenska (celkem 7 osob). Exkurze podél řeky Moravy v Olomouci se účastnilo 45 lidí (proběhla 13.12. dopoledne) a exkurze do Litovelského Pomoraví pak asi 20 účastníků (proběhla 13. 12. odpoledne).

Na konferenci bylo zajištěno simultánní tlumočení (dva překladatelé, zvukař), stravování i ubytování. Na exkurzi byla obstarána doprava (autobus).

K dispozici byla účastníkům konference řada informačních a vzdělávacích materiálů (brožur, letáků). Každý účastník obdržel publikaci „Ochrana před povodněmi v urbanizovaných územích“ (vydal IREAS) a „Řeky pro život – plánování v oblasti vod“ (vydala UPRM).

Zhodnocení konference:

Konferenci se podařilo programově i účastnický velmi dobře naplnit. Byly prezentovány hodnotné a kvalitní příspěvky s odborným zaměřením odpovídajícím tématickým okruhům konference:

- Protipovodňové úpravy řek ve městech - zkapacitňování koryt v urbanizovaných územích
- Zpřírodnění řek ve městech - revitalizace jejich toků a říčního koridoru

- Zpřístupnění a využití řek, nábřeží a poříčních zón ve městech pro obyvatele

Kvantitativní účast na konferenci překročila všechna očekávání. Podařilo se oslovit hlavní cílové skupiny (určitým minusem byla absence politických představitelů měst, i když byly opakovaně písemně i emailově oslovováni – zejména pak radní a zastupitelé měst Olomouce a Krnova). Uspokojivá byla i dobrá účast správců vodních toků, zejména pak podniku Povodí Moravy, s.p. Konference byla od samotných účastníků hodnocena velmi pozitivně. Exkurzní den se též těšil poměrně velké účasti (vzhledem k ročnímu období) a díky slunnému (i když mrazivému) počasí proběhl bez komplikací a ke spokojenosti účastníků. Rezervy nastaly v poměrně malé zahraniční účasti, naopak cenné byli příspěvky německých přednášejících.

Vedlejším výstupem projektu je příprava publikace k tématu: „Řeky pro život měst“, jejímž účelem je souhrnná prezentace problematiky a uvedení její praktické aplikace na vybraných příkladech z našich měst i zahraničí. Příprava publikace zahrnovala především zajišťování podkladových materiálů od nás i ze zahraničí. Ty byly získány spoluprací s Ing. Tomášem Justem z AOPK ČR, s Ing. Michaelou Valentovou z Ústavu pro ekopolitiku a s Ing. Lenkou Slavíkovou z IREASu i dalšími. Publikace „Řeky pro život měst“ bude výhledově zveřejněna na internetu (www.uprm.cz), a to jako průběžně aktualizovaná databáze příkladů a projektů řešení integrovaného přístupu k vodním tokům ve městech. Aktuálně její základ představují příspěvky přednesené na stejnojmenné konferenci. Posléze bude vybraná část této internetové databáze vydána jako samostatná publikace (již mimo řešení grant).

4.2 Řeky pro města, Morava pro Olomouc, Opava pro Krnov

Hlavním cílem projektu je napomoci prosazení ekologicky orientované protipovodňové ochrany Olomouce a Krnova, které je spojená se zpřístupněním řek Moravy a Opavy v těchto městech a zpřístupněním poříčních zón pro obyvatele měst. Projekt by měl oslovit občany Olomouce a Krnova, přinést jim informace o možnostech protipovodňové ochrany a nabídnout vhodná řešení. Projekt běží od září 2007 a měl by být uzavřen 10. července 2008.

Pro dosažení cílů budou zajištěny tyto činnosti:

- jednání se zastupiteli měst Olomouc a Krnov, s představiteli magistrátů a správců toků,
- vytvoření **vizualizací** návrhů protipovodňové ochrany se zkapacitněním koryta a zapojením řeky do struktury města
- vydání a distribuce informačního letáku o možnostech protipovodňové ochrany Olomouce a Krnova (včetně přiloženého CD s vytvořenou vizualizací a elektronickou verzí již dříve vytvořených studií).

Projekt je z velké části založen na studiích, které již dříve vypracovala UPRM, a které dokazují, že v dotčených městech lze aplikovat výše uvedené možnosti protipovodňové ochrany.

Foto: Součástí konference Řeky pro život měst byla i exkurze podél řeky Moravy v Olomouci.

5 Publikace Unie pro řeku Moravu v roce 2007

V roce 2007 vydala Unie pro řeku moravu několik zajímavých publikací. Jejich elektronické verze jsou dostupné na internetových stránkách www.uprm.cz. Lze si je i zdarma objednat.

5.1 DEF Bulletin

DEF Bulletin je zpravodaj Dunajského environmentálního fóra, který většinou vychází ve dvou číslech do roka nebo též jako spojené číslo. V roce 2007 jsme vydali spojené číslo mezinárodní verze 1-2/2006 doplněné o národní verzi 2007. Bulletin má formát A5 a 32 stran obsahuje zajímavé články od organizací se sítě DEF a články o aktuálních tématech z České republiky.

5.2 Leták o mokřadech

Jedná se o výtisk formátu napůl složené A3, který informuje o typech mokřadů, jejich významu a možnostech jejich ochrany a managementu.

5.3 Leták DEF

Leták DEF podává základní informace o této mezinárodní organizaci, popisuje její činnost a členskou základnu včetně kontaktů na tzv. National Focal Points. Formát - složená A4.

5.4 Řeky pro život – plánování v oblasti vod

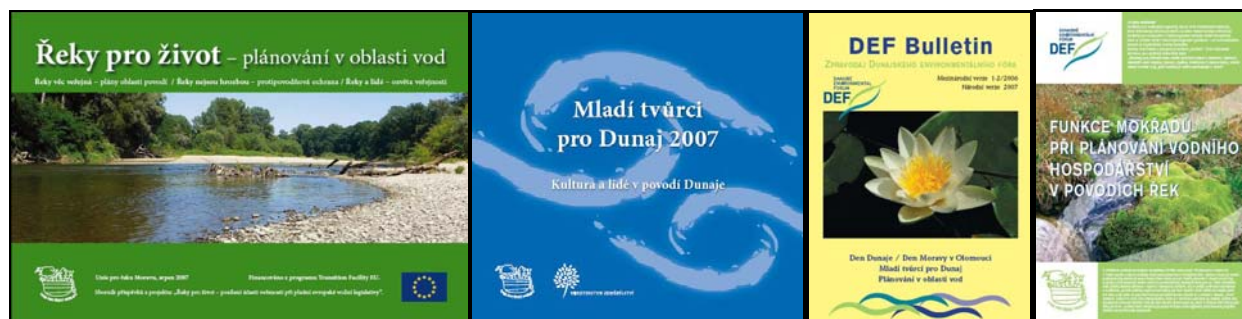
Publikace Řeky pro život - plánování v oblasti vod je víceméně sborníkem příspěvků z projektu Řeky pro život - posílení účasti veřejnosti při plnění evropské vodní legislativy. Můžete v něm najít příspěvky z konaných seminářů „Plány oblastí povodí a veřejnost“ a „Řeky nejsou hrozbou“, zprávy o akcích Lidé na řekách či další články s problematikou řek a říční krajiny. Formát této publikace je A4 naležato o rozsahu 44 stran.

5.5 Krajinu k životu, nebo další řeky betonu?

Jedná se o společnou publikaci s Hnutím Duha, místní skupina Olomouc, která popisuje hlavní problémy a možnosti nápravy současného vodního i lesního hospodářství. Formát - složená A3.

5.6 Mladí tvůrci pro Dunaj 2007

Brožura Mladí tvůrci pro Dunaj 2007 vyšla za podpory MZe. V úvodu podává všeobecné informace o této soutěži, dále se věnuje ročníku 2007. Zobrazuje všech 16 oceněných prací a také ukázky toho, jak děti na školách tvoří. Publikace má formát 21 x 22 cm a 22 stran.

Všechny výše uvedené publikace (s výjimkou Letáku DEF) vyšly za finanční podpory Evropské unie v rámci programu Transition Facility, který administrovala NROS, a to jako součást projektu Řeky pro život – posílení účasti veřejnosti při implementaci evropské vodní legislativy.

6 Účast ve správních řízeních

Kauza: Řeka Morava u Tovačova kontra stavba nového jezu a MVE

Zástupci Unie pro řeku Moravu (Jaroslav Ungerman, Václav Čermák, František Michna, Lukáš Krejčí a Michal Krejčí) se dne 29. května 2007 setkali s investorem (Jiří Zatloukal) stavby nového jezu a MVE na samotné lokalitě a společně diskutovali o tomto kontroverzním záměru.

Smyslem akce bylo v širším plénu probrat názory k tomuto vodnímu dílu a umožnit investorovi, aby svůj projekt představil osobně a na místě samém. Celé jednání, spojené s prohlídkou lokality, trvalo jeden a půl hodiny. Průběh akce přibližuje i následující fotodokumentace a připojený komentář.

Diskuze nad projektem v místě profilu nového jezu a MVE (malé vodní elektrárny). Účastníci stojí na široké ploché bermě, jež je součástí koryta řeky. Vlastní břehová hrana se nachází za nimi a je ještě zhruba o 1,5 m výše. Řeka průběžně strhává břehy bermy a pomístně tvoří i velké výtrže.

Doktor Zatloukal – bude zde mít svou vysněnou elektrárnu? Lidem z Unie pro řeku Moravu vykládá, že řeka Morava je v tomto úseku kanálem a vytvořené vzdutí, které zde stavbou jezu vznikne, zajistí společně s plánovanými kompenzačními opatřeními její lepší oživení. Chce dle svých slov řece prospět. Myslí to vážně a nesouhlasem ekologů s jeho názorem se cítí dotčen.

Řeka Morava není dle Michala Krejčího z Unie pro řeku Moravu v předmětné lokalitě umělým tokem či kanálem. Drastická regulace, která zde skoro před sto lety proběhla, sice způsobila silné

odpřírodnění toku, ten si však již delší dobu nachází cestu k obnově původního stavu. Samorevitalizační procesy řeky fungují, i díky jejich působení již zde může žít společenstvo proudomilných ryb, včetně kriticky ohroženého hrouzka Kesslerova a silně ohrožené ouklejky pruhované. Výstavba jezu spojená se vzdutím toku by vše zničila. Fluviální procesy vedoucí k zpřírodnění toku by touto umělou stavbou byly znemožněny, byl by to krok zpět na cestě k plnohodnotné obnově ekologických funkcí toku. To je v příkrém rozporu s politikou EU v oblasti vod, kterou reprezentuje rámcová směrnice o vodách.

Foto: Přesně zde by měl stát nový jez, který by přehradil samovolně se renaturalizující tok Moravy a vytvořil by zde zcela umělé vzdutí vody v délce několika kilometrů.

Momentálně to vypadá, že díky aktivitě UPRM investor jezu a MVE od svého záměru upustil. Případ však budeme nadále sledovat. Nejsme proti využití vodní energie na našich tocích, ale MVE by se měly stavět a provozovat tam, kde již existují stupně a jezy. Nelze připustit, aby zřizováním nových jezů a MVE byly poškozovány naše řeky a jejich ekosystémy.

Kauza: stavba „Morava, Zvole, Zábřeh – úprava toku“ = zničení nového nivního koryta

Řeka Morava pod ústím Moravské Sázavy si dochovala celkově polopřirozený charakter toku, jehož koryto je částečně uměle stabilizováno. Z fluviálně geomorfologického hlediska jde o tok, kde recentně probíhají korytotvorné procesy (např.: místní vytváření šterkových náplavů, vznik výtrží, apod.), které mají podstatný vliv na biologickou diverzitu a ekologickou stabilitu vodního toku. Přímo v místě stavby dochází minimálně od červencové povodně z roku 1997 k významnému fluviálnímu jevu, kterým je postupný **vznik nového nivního koryta** (avulze toku, tvorba anastomózního říčního vzoru), které navazuje na zde erodovaný břeh Moravy. Tento korytotvorný proces zde probíhá i přes v minulosti provedené technické sanování břehu kamenným záhozem (provedené po povodni 07/1997) a obnovil se zejména při průchodu povodní v letech 2005-2006 (viz Agroprojekt Olomouc, 2006). Vznik tohoto fluviálního jevu – tvorba nového nivního koryta – je mimojiné dán výškovými poměry v nivě Moravy, kdy terén přiléhající k řece (příbřežní pásmo) je mnohdy položen výše než území dále od řeky (viz Ecological Consulting, spol. s r.o., 2003). Při vybřežení vody z koryta toku pak dochází k tvorbě erozních rýh a celých nových říčních koryt. Tato charakteristika je platná i pro další úseky řeky Moravy v Mohelnické brázdě až po osadu Háj.

Samotné přirozené větvení toku, které na řece Moravě u obce Zvole právě probíhá, je v evropském měřítku naprosto unikátní jev, který navíc v dané lokalitě značně zvyšuje geodiverzitu přilehlé silně pozměněné zemědělské krajiny.

Unie pro řeku Moravu je názoru, že situace v místě stavby vyžaduje zcela jiné řešení, než nabízí zpracovaný projekt (Agroprojekt Olomouc, 2006), a to řešení, které **respektuje působení přirozených fluvialních procesů**. Nikoliv tedy řešení, které jde proti přírodě a řeku svazuje a reguluje, přičemž ochranu proti erozi půdy (tj. vytváření nového koryta) v nivě stejně nezaručuje a ani vlastně nenabízí. Přitom navržená úprava toku jde proti cílům Rámcové směrnice o vodách (směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES), kdy ekologický stav toků by měl být obecně zlepšován, v žádném případě však zhoršován, což při realizaci připomínkové stavby, která omezuje samovolný vývoj řeky, rozhodně nastane.

K tomu je v první řadě nutno využít právě probíhající **komplexní pozemkové úpravy** v k.ú. Zvole, jež by měly vést k vytvoření ochranného pásu podél řeky Moravy a nově vytvářeného nivního koryta, jež by umožnil samovolný vývoj řeky. Podstatné je též využití instrumentu **výkupu pozemků** v ploše ovlivněném vznikem nového koryta, který vyjde ekonomicky levněji, než realizace ekologicky nepřijatelných vodohospodářských staveb u dosud neupravených a přírodě cenných vodních toků. Za důležité považujeme i další umožnění **přirozených rozlivů v říční nivě**, které u přírodě blízkých řek nastávají již u jednoletých povodní. Právě oblast Mohelnické brázdy je klíčová pro přirozenou retenci povodňových vod v inundačních územích, která by měla být využívána i v případě malých a pravidelných povodní. Tento přístup je v souladu s koncepční protipovodňovou ochranou v povodí Moravy a Bečvy, kterou naše organizace prosazuje a která je postupně všeobecně přijímána a začleňována do protipovodňových programů. Obce a sídelní útvary v nivě Moravy v Mohelnické brázdě je pak třeba před povodněmi zabezpečit individuální ochranou, která bude realizována nejlépe v podobě širokých protipovodňových valů s mírnými svahy.

Regulace toku, která je představovaná úpravou pravého břehu v délce 312 metrů, má dle projektu, který si nechalo zpracovat Povodí Moravy, s.p., přijít na pouhých 9 milionů Kč.

Kauza: stavba „Bystřice, Hlubočky – úprava toku“ = zbytečné kácení břehových porostů

Stávající stav koryta řeky Bystřice je v místě plánované stavby možné označit za stabilizovaný a nedochází zde k výraznému posunu břehů. Předmětný úsek řeky je veden v přímé trase a říční břehy jsou nyní v dostatečné míře zpevněny kameny a břehovými porosty. Vyšší stupeň ohrožení břehovou erozí vykazuje pouze krátký úsek pravého břehu (ř. km 14,89152 – 14,95174), podle kterého je v těsné blízkosti vedena místní komunikace, a též trať při pravém břehu u pozemku p.č. 1668 (ř. km 15,2393 – 15,2821). Pomístně jsou dále přítomny menší výtrže, jež se ovšem nepropagují hlouběji do břehů.

V souvislosti s výše uvedeným je celkový rozsah i navrhovaná podoba stavby „Bystřice, Hlubočky – úprava toku“ značně naddimenzována a v daném území se její provedení v předkládané podobě nejeví jako vhodné. Zejména pak s ohledem na zachování funkce řeky jako významného krajinného prvku a přirozeného biokoridoru. V neposlední řadě jde z hlediska předmětu řízení o neadekvátní zásah do prostředí (biotopu) zvláště chráněného živočicha – raka

říčního. Ten dle našeho názoru není prokazatelně podložen veřejným zájmem na provedení předmětné stavby v její předkládané podobě.

Navrhujeme, aby břehy řeky Bystřice v ř. km 14,89152 – 14,95174 (PB) a 15,2393 – 15,2821 (LB) byly zabezpečeny **pomístním kamenným záhozem** bez výraznějšího zásahu do stávajících břehových porostů. Podobným dílčím způsobem lze citlivě řešit vybraná místa při LB v úseku ř. km 14,6869 – 15,1011, kde se místy nalézají menší výtrže. Ty lze stabilizovat rozvolněným kamenným záhozem bez nutnosti většího kácení břehového porostu. Celkově by však mělo být upuštěno od souvislého kamenného opevnění, tak jak je v projektu navrhováno, jež mimo jiné vyžaduje **radikální odstranění břehového porostu**. Pro zvýšení drsnosti a členitosti koryta je žádoucí přímo do dna řeky roztroušeně a mozaikovitě přidat velké kameny a balvany, jež zvýší celkovou stabilitu koryta (a vytvoří vhodné úkryty pro raky říční – možné realizovat jako kompenzační opatření vlastního zásahu do stávající podoby břehů).

Foto: **Vykácený břehový porost na řece Bystřici v Hlubočkách**, dříve tvořený olšemi, zabezpečoval stabilitu břehů, ale dle představ projektu a Povodí Moravy, s.p. má tuto funkci zajistit souvislá kamenná rovnanina. Stromy prý vadí majitelům přilehlých garáží. Na místo stromů (olší, jasanů) mají dle příslušných orgánů ochrany přírody přijít keře – brslen, svída a líska. Kácení stromů provedlo Povodí Moravy, s.p. nelegálně, v rozporu s vydanými podmínkami příslušného správního rozhodnutí, takže tuto činnost na podnět UPRM nyní šetří ČIŽP.

Kauza: stavba „Svitava, Letovice, zvýšení kapacity koryta“ = projekt bez myšlenky

Žijeme v moderní době s relativním dostatkem nejrůznějších poznatků, které by měly být komplexně využívány. Konkrétně při realizaci intravilánových protipovodňových opatření by nemělo být jediným aspektem převedení povodňových průtoků, ale také by měly být nedílným způsobem řešeny následující funkční okruhy a vazby v těchto oblastech:

- Dílčí zpřírodnění řeky
- Zapojení řeky do urbanistické struktury města
- Zpřístupnění řeky a využití poříční zóny všem obyvatelům

Bohužel, posuzovaná dokumentace k územnímu řízení zohledňuje pouze hledisko protipovodňové ochrany, a to jen **určitým tradičním-technickým pojetím** (čištění koryta, odstranění vegetačního doprovodu, navyšování hrází, výstavba a oprava zídek). Řeka by měla být chápána jako integrující prvek, a tak jakákoliv opatření, která činí řeku méně přístupnou a pohledově uzavřenou, jsou z tohoto hlediska krajně nevyhovující.

Unie pro řeku Moravu podala své vyjádření k územnímu řízení a hodlá tento projekt dále sledovat. Ze strany investora a projektanta bylo přislíbeno pozvání UPRM na výrobní výbor projektu této protipovodňové stavby.

7 Aktivity v rámci Dunajského environmentálního fóra

7.1 Mladí tvůrci pro Dunaj

Na jaře roku 2007, na Den Země, který se připomíná 22. dubna, byl oficiálně vyhlášen již čtvrtý ročník mezinárodní výtvarné soutěže Mladí tvůrci pro Dunaj. Našimi partnery pro tuto soutěž jsou již tradičně Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo zemědělství a Povodí Moravy, s.p.

O soutěži bylo informováno na dva tisíce škol a dalších zařízení v povodí Dunaje na území České republiky. Aktivně se nakonec zapojilo 42 školských a dalších výchovných zařízení. Do vlastní soutěže bylo vybráno 251 soutěžních prací. Dne 20. června 2007 se na Ministerstvu životního prostředí ČR sešla hodnotící komise, aby vybrala nejlepší díla letošního ročníku. Vítězem se stalo dílo s názvem „Svatební tetelení“ od Kláry Bártové a Simony Schwarzbachové ze ZŠ Velká Bíteš, které můžete vidět níže. K ocenění bylo vybráno dalších 15 děl.

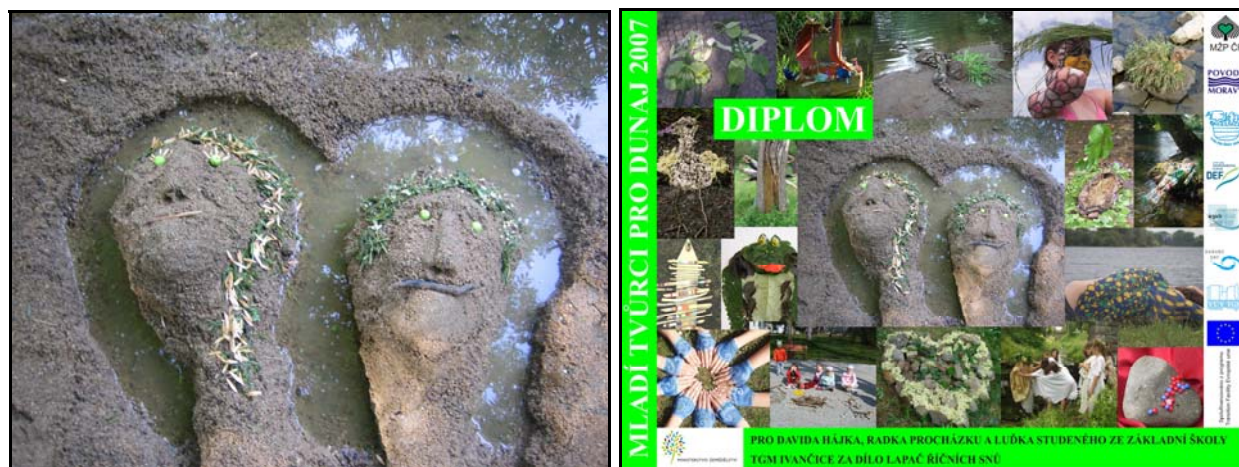

Foto: „Svatební tetelení“ vítěz ročníku MTPD 07 od Kláry Bártové a Simony Schwarzbachové

Národní vítězové a s nimi druzí v pořadí (dětí ze ZŠ Heyrovského Olomouc) absolvovali jako hlavní cenu soutěže dvoudenní zájezd do Národního parku Niva Dunaje v Rakousku. Další ceny pro všechny oceněná díla byly předány 24. listopadu na filmovém festivalu Týká se to také tebe v Uherském hradišti.

Od října 2007 je v Domě ochránců přírody na ulici Panská 9 v Brně možno shlédnout výstavu vybraných prací (asi 80 děl) letošního ročníku.

Celkově lze ročník 2007 hodnotit jako vůbec nejúspěšnější, protože se podařilo zapojit nejvíce škol za dobu konání soutěže.

Mezinárodní soutěž MTPD byla v roce 2007 součástí projektu Řeky pro život – posílení účasti veřejnosti při implementaci evropské vodní legislativy, který byl finančně podpořen Evropskou unií v rámci programu Transition Facility, který administrovala NROS.

7.2 Den Dunaje

Již třináct let se 29. června mezinárodně slaví Den Dunaje. V České republice letos oslavy probíhaly v Olomouci a byly věnovány řece Moravě. Oslavy tradičně pořádá Unie pro řeku Moravu, letos tedy pod názvem Den Dunaje / Den Moravy v Olomouci. Celý program akce naleznete na webu UPRM. Oslav se účastnilo celkem na padesát lidí. Hlavní část byla tvořena splouváním Moravy v Olomouci a prezentací možností moderního řešení řeky Moravy v Olomouci. K tomuto účelu byl postaven stan, kde byly k dispozici informační materiály, občerstvení a živá hudba - Musica Veronica. Mimo jiné zhruba dvacítku zájemců dále shlédla výstavbu obtokového koryta, jež významně přispěje k protipovodňové ochraně města. Exkurzi umožnilo Povodí Moravy s.p., které je hlavním investorem stavby.

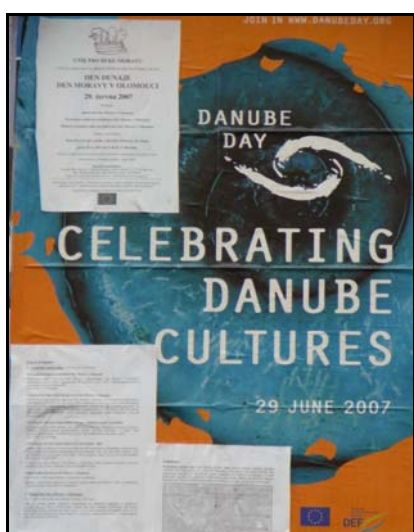

Foto: **Den Dunaje** – centrum oslav v Olomouci. Hlavní stan stál na pravém břehu řeky Moravy v oblasti zvané Envelopa. Zde hrála cimbálová Musica Veronica v čele s Jaroslavem Ungermanem.

Den Dunaje byl v roce 2007 součástí projektu Řeky pro život – posílení účasti veřejnosti při implementaci evropské vodní legislativy, který byl finančně podpořen Evropskou unií v rámci programu Transition Facility, který administrovala NROS.

7.3 Chod DEF

Dunajské environmentální fórum má několik úrovní rozhodování. Sekretariát DEF pracuje nepřetržitě celý rok a zajišťuje koordinaci, financování a další administrativní práci. Výkonným orgánem DEF je Rada DEF (DEF Board), která zasedá minimálně jednou ročně. Radu DEF tvoří zástupci každého členského státu DEF (celkem 14 lidí). Rada DEF určuje hlavní směry, kterými se organizace bude ubírat, řeší aktuální problémy a věnuje se globálnímu plánování. V roce 2007 se zasedání Rady DEF konalo 8.-10. prosince v maďarském městě Visegrád. Další úroveň organizace DEF je Generální shromáždění (General Assembly). Jedná se o poměrně velkou událost, kdy se setkávají všechny členské organizace DEF (přes 100). Ve stanovách DEF je psáno, že Generální shromáždění se svolává minimálně jedenkrát za dva roky. V roce 2007 se konalo Generální shromáždění v Miskolci ve dnech 2.-4. února 2007.

Unie pro řeku Moravu je v DEF jediným zástupcem České republiky, je plnohodnotným a aktivním členem. Navíc Jaroslav Ungerman byl na Generálním shromáždění v Miskolci zvolen do expertní skupiny ICPDR pro protipovodňovou ochranu.

8 Finanční zpráva

Výnosy:

Příspěvky Nadace Partnerství	107 396,00
Příspěvky DEF - soutěž MTPD	28 035,00
Příspěvky NROS - projekt „Řeky pro život“	810 199,52
Výnosy ze služeb ostatní	379 541,00
Výnosy z úroků	321,67

Celkem výnosy 1 325 493,19

Náklady:

spotřebované nákupy	54 978,48
služby	834 167,92
osobní a mzdové náklady	405 888,00
ostatní náklady	6 862,72

Celkem náklady 1 301 897,12

Hospodářský výsledek – zisk 23 596,07

